

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 414/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. júla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Františkom Komkom, Hlavná 27, Prešov, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 341/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] odmieta ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 341/2008.

2.1 Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia v procesnom postavení žalobcov podali 7. augusta 2008 na okresnom súde žalobu o náhradu škody z titulu ublíženia na zdraví. Rozsudkom pre zmeškanie z 12. februára 2009 okresný súd žalobe sťažovateľov v celom rozsahu vyhovel a zároveň rozhodol aj o trovách konania.

2.2 Dňa 10. júla 2009 bol okresnému súdu doručený návrh vedľajšieho účastníka na zrušenie rozsudku pre zmeškanie spolu s návrhom na odpustenie zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia, ako aj samotné vyjadrenie vo veci. Okresný súd uznesením č. k. 12 C 136/2008-61 zo 16. júla 2009 zrušil svoj rozsudok č. k. 12 C 136/2008-38 z 12. februára 2009.

2.3 Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) na základe podaného odvolania zo strany žalobcov uznesením sp. zn. 11 Co 79/2009 z 23. marca 2010 zrušil uznesenie okresného súdu zo 16. júla 2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2.4 Proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 11 Co 79/2009 z 23. marca 2010 podal vedľajší účastník dovolanie, ktorým ho navrhoval zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 4 Cdo 79/2011 z 22. marca 2012 dovolanie vedľajšieho účastníka odmietol.

2.5 Dňa 24. februára 2014 okresný súd vo veci opäť rozhodol rozsudkom (výrok presne špecifikovaný v texte sťažnosti, pozn.), proti ktorému podal odvolanie vedľajší účastník. O podanom odvolaní vedľajšieho účastníka rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 11 Co 61/2014-313 z 26. marca 2015 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zmenil (presný výrok krajského súdu, ktorým tento zmenil rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 136/2008-246 z 24. februára 2014 je uvedený v sťažnosti, pozn.).

2.6 Na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku krajského súdu č. k. 11 Co 61/2014-313 z 26. marca 2015 vedľajší účastník (Poist'ovňa Generali, a. s.) obom žalobcom poskytol plnenie priznané im už uvedeným rozhodnutím okresného súdu v spojení s rozhodnutím krajského súdu.

2.7 Proti rozsudku krajského súdu č. k. 11 Co 61/2014-313 z 26. marca 2015 vedľajší účastník podal dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 16/2016 z 25. januára 2017 tak, že zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 11 Co 61/2014 z 26. marca

2015 a rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 136/2008-246 z 24. februára 2014 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

3. Sťažovatelia v podanej sťažnosti poukazujú na skutočnosť, že napriek tomu, že odo dňa začatia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 136/2008 už uplynulo takmer 10 rokov, uvedené konanie ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo právoplatne skončené. V súvislosti s aktuálnym priebehom súdneho konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 136/2008 sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú:

«Po zrušujúcom uznesení dovolacieho súdu, súd prvej inštancie vytýčil termín pojednávania na deň 11.5.2017, ktoré bolo odročené na nový termín 7.9.2017, ktoré bolo odročené z dôvodu, že zástupca intervenienta nemal zabezpečené všetky potrebné doklady, ktoré vyžadoval na poslednom pojednávaní. Súd vyhovel návrhu intervenienta a odročil pojednávanie na termín 2.10.2017, ktorého sa zúčastnil aj zástupca intervenienta [REDACTED] osobne, ktorý opakovane nepredložil súdu „iba ním samotným požadované doklady...“

Od 2.10.2017 súd prvej inštancie, skoro po dobu 9 mesiacov vôbec nekoná a pokiaľ konal aj predtým, po zrušení rozsudkov dovolacím súdom uznesením 4Cdo 16/2016, ktoré mu bolo doručené dňa 6.2.2017 konal neproduktívne a vysoko neefektívne...

My, sťažovatelia sme nadobudli pocit a presvedčenie, že všeobecné súdy konajú zdĺhavo so značnými prietahmi, neefektívne, preto sme sa svojim listom - žiadosťou zo dňa 8.11.2017 doručenej predsedovi Okresného súdu Prešov, JUDr. Marekovi Čechovi obrátili o pomoc a zjednanie nápravy spočívajúcej v odstránení prietahov v konaní. Na tento list nám zo strany predsedu a podpredsedníčky okresného súdu bola daná písomná odpoveď zn. 1 SprO 1985/2017 zo dňa 14.12.2017. Bolo odpovedané negatívne... že súd vo veci koná bez zbytočných prietahov, vykonáva dokazovanie zhromažďovaním zdravotníckej dokumentácie, a že vec bude sledovaná ako sťažnostná. I napriek tomu, že vec je vedená ako sťažnostná, od odpovede štatutárnych zástupcov okresného súdu uplynula doba ďalších 6 mesiacov. Súd vo veci naďalej nekoná.»

4. Sťažovatelia v sťažnosti taktiež poukazujú na to, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 136/2008 dochádza k porušovaniu „zásady rovnosti zbraní“, ktorá tvorí jednu zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania vecí pred

súdom, teda k porušovaniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Sťažovatelia v tejto súvislosti uvádzajú: *«My sťažovatelia máme za to, že súd prvej inštancie v rámci skoro 10-ročného prebiehajúceho sporu, o ktorom doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté o merite veci porušuje „princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania,“ nepostupuje v rámci tzv. sudcovskej koncentrácie konania, podľa ktorej strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadať, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonania ďalších úkonov súdu.»*

5. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom vyslovil:

„1. Základné právo [redacted] a [redacted] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy SR postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 14C 341/2008 porušené bolo. Prikazuje, aby Okresný súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 14C 341/2008 neodkladne konal a rozhodol.

2. Sťažovateľom, [redacted] a [redacted] priznáva finančné zadosťučinenie každému po 10.000,- Eur (10.000,- Eur), ktoré je Okresný súd Prešov povinný vyplatiť obom sťažovateľom do 2 mesiacov od právoplatnosti uznesenia.

3. Okresný súd Prešov je povinný uhradiť [redacted] a [redacted] trovy právneho zastúpenia, každému v sume 390,50 Eur...“

6. Sťažovatelia svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia spolu v sume 20 000 € odôvodňujú takto: *„... sťažovatelia si uplatňujú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, každý vo výške 10.000,- Eur, ktoré odôvodňujeme dlhoročnou utrpenou a prejavujúcou sa úzkosťou, fyzickými bolesťami, psychickým stresom, porušením ľudskej dôstojnosti, ktorú nemožno ospravedlniť s prihliadnutím na stav právnej neistoty, ktorý pretrváva po značne dlhú dobu, ktorá prakticky začala vznikom dopravnej*

nehody, ku ktorej došlo dňa 29.11.2006, od ktorej uplynula doba skoro 12 rokov, dlhotrvajúci stav hospitalizácie a nemocničného ošetrovania, sústavne do terajšej doby pokračovanie ďalšieho liečenia s neodstrániteľnými trvalými následkami, vedením trestného konania, v ktorom nám nebola priznaná žiadna náhrada škody a o vzniku a narastaní trov súdneho konania, v totálnom narušení nášho života na jeho sklonku, znemožnení podieľať sa na výchove vlastných viacerých vnúčan, pokračovaní v predchádzajúcom spôsobe osobného, rodinného, spoločenského a kultúrneho života.“

II.

7. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti

petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

10. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu. Sťažovatelia v texte svojej sťažnosti zároveň poukazujú aj na porušenie ich práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 136/2008, avšak vzhľadom na to, že v podanej sťažnosti sa sťažovatelia výslovne domáhajú len toho, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že napadnutým postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v danom prípade posúdil obsah sťažnosti v časti poukazujúcej na porušenie práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 136/2008 len ako podporný argument sťažovateľov, a teda ako súčasť odôvodnenia sťažnosti.

11.1 Pozornosti ústavného súdu neušlo, že sťažovatelia v texte svojej sťažnosti poukazujú na porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 136/2008, kde figurujú v procesnom postavení žalobcov, avšak v petite tejto sťažnosti sťažovatelia žiadajú vysloviť porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 341/2008.

11.2 Vzhľadom na to, že ústavný súd je viazaný petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, obsah sťažnosti v časti poukazujúcej na porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 136/2008 ústavný súd posúdil len ako argument sťažovateľov, a teda ako súčasť odôvodnenia sťažnosti.

12. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovatelia nie sú stranami sporu napadnutého konania, teda konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 341/2008. Konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 341/2008 sa týka návrhu žalobcu [REDAKOVANÉ] proti žalovaným [REDAKOVANÉ] a spol., kde predmetom sporu je návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

13. Ako už bolo uvedené, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti skúma, či sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou, ktorá je nositeľom základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Článok 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy totiž poskytujú ochranu pred porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní pred súdom len jeho účastníkovi, pretože len vo vzťahu k nemu sa plní účel tohto základného práva, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (II. ÚS 10/01, I. ÚS 55/02).

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy teda vyplýva, že sťažovateľ musí namietat' porušenie svojich základných práv a v spojitosti s konaním pred všeobecným súdom je to možné len vtedy, ak je v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu účastníkom konania, v ktorom namieta porušenie základných práv (II. ÚS 3/05).

15. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania i ostatnými požadovanými zákonnými náležitosťami osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné,

je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

16. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

17. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd, čo sa týka správneho označenia sťažnosťou napádaného konania, nemôže nahradiť advokátom nesprávne naformulovaný petit sťažnosti, keďže sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v takom konaní, v ktorom nemajú a ani nemali procesné postavenie strany sporu, a teda v petite sťažnosti nesprávne napadli iné konanie, v ktorom ani v minulosti, ani v súčasnosti nemohlo dochádzať k porušovaniu nimi označených základných práv alebo slobôd (pozri bod 11.1 odôvodnenia). Z uvedených dôvodov bolo potrebné po predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

18. Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľmi v petite sťažnosti (návrh na priznanie finančného zadosťučinenia a návrh na priznanie náhrady trov konania).

19. Ústavný súd nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona

o ústavnom súde, a preto nič nebráni tomu, aby v prípade, ak by okresný súd v ďalšom období v súdnom konaní, v ktorom sú sťažovatelia stranami sporu a na ktoré poukazujú v odôvodnení svojej sťažnosti, bol nečinný, nepostupoval plynulo, resp. efektívne, sťažovatelia zvážili možnosť podania sťažnosti, ktorou budú namietat' porušenie ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júla 2018